

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Mejelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12.)
Fiume, Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám, I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt 229.)

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 28 kor. | Negyed évre . . . 7.— kor.
Fél évre . . . 14 " | Egy óra . . . 2.40 "
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 8 FILLÉR,
Hivatalos hirdetések 6 basáboz petít sorja 60 fl.

A miniszterelnök beszédei.

Azokból a rendkívül fontos nyilatkozatokból, melyeket Tisza István gróf, miniszterelnök beszéde a képviselőház első majd esztörtöki érdemleges ülését egyenesen a világesemények középpontjába állította, a legteljesebb megnyugtató szót az országához is, hű szövetségeseinkhez is. Egyaránt megnyugtató azokra nézve, amiket a maga nevében a háboru momentán helyzetéről mondott és azokra nézve is, mikkel a külügyminiszterünk felhívása következtében az angol belügyminiszter és a német kancellár ismételt elhangzott polémiájába nyomatékkal beleszólt.

A pillanatnyi háborus helyzetet s abban az oroszoknak két ponton elért tagadhatatlan helyi sikerét a miniszterelnök muló epizódjának minősítette. Ezekkel szemben a szükséges ellenintézkedések már megtörténtek. Hogy ezeknek várható hatása az orosz helyi sikereket mihamarabb elsöpri, erről kezkesedik hadseregünk esodálatos főlénye, mely a kezdet nagy nehézségei ellenére is a hadiszerecsét szolgálataunkba kényszerítette s olyan eredményeket ért el, hogy végleges diadalunkat semmi muló fordulat kétségessé többé nem tehetj.

A miniszterelnök beszédének második része, mely a külügyminiszter nyilatkozatának szó szerint való felolvasása volt, az angol külügyminiszter és a német kancellár vitájában a mérleget végérvényesen az utóbbi igazmondásának javára billentette. A nyilatkozat diplomatáink háboru előtt kelt jelentéseivel igazolta, hogy a háboru korántsem az Anglia által indítványozott konferencia meghiusításából indult ki, hanem igenis abból a félreismerhetetlen háborus eltökéltségből, melynek Grey ugy a német-francia konfliktus, mint Bosznia anektálása alkalmából lecáfolhatatlan jeleit szolgáltatta.

Anglia izgatta háborura Franciaországot, izgatta Oroszországot és bevalloftan vállalta, hogy Olaszországot eltéríti a hármasszövetségtől. A szerajevói merénylet a betetőző szem az aknamunkának abban a láncolatában, melyet monarkiaink ellen kovácsoltak ellenségeink s a melynek vagy megaláztatásunk, vagy pedig fegyveres leveretésünk volt a végcélja. Minket tehát tisztán a védelem kényszerúsége állított fegyverbe, minthogy háborus célunk sem több mint biztosítani magunknak és szövetségeseinknek a diadalmas béke zavartalan fejlődését. A kezdet és a mai háborus helyzet között látható óriási és főlényünket bizonyító különbségre Grey azt mondja, hogy ők minesenek legyőzve. Ezzel szemben egyet

len tekintet a háboru térképére s látnivaló, hogy a központi hatalmak legyűrték ellenségeiket s hogy a végleges győzelmet sokkal biztosabban tartják kezeikben, semhogy azt az ellenséges offenziva tervei kétségesen tehetnék.

Erről a beszédről még sok szó fog esni itthon, szövetségeseinknél, de ellenségeink táborában is. Minket és derék bajtársain-

kat új és fokozott tetterőre fog sarkalni a belőle kisugárzó igazság és rendületlen önbizalom, bizonyos azonban, hogy ellenségeinktől sem mulik el nyomtalanul. Hazugságokból szótt világesalásukat olyan átlátszóan világítja meg, hogy mögüle erkölestelenségük ép oly meztelenül tárul az elfogulatlan ítélő elé, miként tehetetlenségük.

Az oroszok bevonultak Csernovicba.

Szombaton hajnalban üritették ki a várost. Csernovic nem sokat szenvedett az oroszoktól. - Lemberg körül javul a helyzet. - Linsingen csapatai négy orosz zászlóaljat elfogtak. - Frontunk centruma Keletgaliciában szilárdan áll. - Az orosz offenziva óta 15,000 oroszot fogtunk el. - Visszavertük az olaszok összes offenziv támadásait. - Moltke német vezérkari főnök halála.

Orosz harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, jun. 19. (Hivatalos.) Tegnap a csernovici hídsánc védőcsapatját nagy túlerőben levő ellenség összpontosított tüzérségi tüzelése elől vissza kellett venniünk. Az éj folyamán az ellenség a Pruthon több ponton kiereszkolta az átkelést és behatolt Csernovicba. Csapataink kivonultak a városból. Keletgaliciában a helyzet változatlan. A Strypa mentén Wisniowczyktól nyugatra az oroszok támadásait tüzérési tüzünk hiúsította meg. Wolhyniában csapataink a Lipától északra Corochowtól északra és Lokacynál tért nyertek és orosz ellentámadásokat visszautasítottak. Tegnapelőtt és tegnap 905 oroszot fogtunk el és három gépfegyvert zsákmányoltunk. Német haderő a Turija szakasztól északra eredményes harcokban tizenegy orosz tisztet és 3446 főnyi légénységet fogott el, egy löveget és tíz gépfegyvert zsákmányolt. Sokul és Kolki között újra erős orosz támadást vertünk vissza.

Höfer, altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, jun. 19. A nagy főhadiszállás jelenti: Linsingen tábornok hadesoportjánál a Styr mentén Kolkitól kétoldalt visszavertünk orosz támadásokat. A koveluszavertünk orosz támadásokat. A koveluszi szakasz és a Turija szakasz között esa-

pataink sikerteljes harcokban elfogtak tizenegy orosz tisztet és 3446 főnyi légénységet, egy ágyut és 10 gépfegyvert zsákmányoltak. Bothmer gróf tábornok hadseregénél Przewlokától északra az ellenség támadásai már zárótűzünkben véresen összeomlottak.

A legfőbb hadvezetőség.

CSERNOVIC NEM SOKAT SZENVEDT AZ OROSZOKTÓL.

BUKAREST, jun. 19. Burdujeniből jelentik: A csernovici és környékbeli lakosságot jóval az oroszok betörése előtt biztos helyekre vitték. Csernovic nem sokat szenvedett az oroszoktól, csupán a pályaudvart és annak környékét bombázták.

Olasz harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, jun. 19. (Hivatalos.) Isonzo-harcvonalon az olaszok ujra kísérletet tettek arra, hogy több helyen, ugy a Monte San Michele déli része a tolmeini hid fölől északra levő magaslati állásaink ellen előretörjenek, tüzérségi tüzelésünk azonban mindezeket a támadásokat már kijelölésükben akadályozta meg. A Dolomitokban az ellenség tevékenysége általában csökkent, csak a Monte Cadini állott időnként igen heves tüzérségi tűz alatt, amelyet több gyenge, hamarosan visszavert támadás kö-

vetett. Primolano vidékéről és Asiagotól délnyugatra fekvő harc vonalunk ellen az olaszok megújították előretörésüket. Ezeket mindenütt újra visszautasítottuk.

Höfer, altábornagy.

Balkáni harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, jun. 19. (Hivatalos.)
A helyzet változatlan.

Höfer, altábornagy.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, jun. 19. A nagy főhadiszállás jelenti: A helyzet változatlan.

A legfőbb hadvezetőség.

Francia-belga harctér.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, jun. 19. A nagy főhadiszállás jelenti: Arcvonalunk különböző részein a belga és francia határ és a Somme között élénk tüzési- és járőrtevékenység volt. A Maastól balra éjjel a Mort Homme déli lejtőjén fekvő előretolt árokreszekért gyakori harcok folytak. A folyótól jobbra a Thiaumont erdőben a német állások előtt meghiusult egy több órás előkészítő tüzeléssel bevezetett erős francia támadás. A legelső vonalnak az ellenség által elfoglalt kis árkát éjjel megtisztítottuk az ellenségtől. A bar le duei katonai telepek ellen intézett repülő-támadást megismételték. Védőágyunk tüzeiben egy francia kétfedelű Laszignytől nyugatra lezuhant és összezúzódott. Benzange la Grande (Chateau Salinstól délre) vidékén Windgens hadnagy a hatodik, Hoendorf hadnagy az ötödik ellenséges repülőgépet lőtte le. Az egyiknek utasait holtan megtaláltuk. Tizenhatodikán este hat órakor észrevettük, hogy egy légi harcban legyőzött kétfedelű romjai a hesszeni erdőtől északra lefelé lángokban állottak.

A legfőbb hadvezetőség

A NEMET VEZÉRKAR FŐNÖKE MEGHALT.

BERLIN, jun. 19. Moltke vezérezredes, a vezérkar főnöke szívszélhűtésben meghalt.

HOGYAN HALT MEG MOLTKE.

BERLIN, jun. 19. Moltke tízperces emlékbeszédet tartott Goltz pasáról, azután a török nagykövet beszélt. Ekkor Moltke megremegett és sóhajtván lehanyatlott székéről.

H I R E K.

SZÓL A ZENE,

mert háboru van és az emberek alig tudnak betelni a zenével. Zene kíséri az induló menetszázadot, zene szól a lövészárk mélyén, ha az ágyuk zenéje hallgat és a front mögött, az egész szövetséges és ellenséges világban a zene dominál minden más művészetek fölött. Soha annyi hangversenyt és annyi szomjuságot a melódiára nem találunk a béke éveiben, mint most, amikor pedig a többi Muzsák, ha nem is hagyták el

esalódott szívvel a földet, mint az Ovidius-tól megénekelt vaskorszakban az igazság, de legalább is elesüggedtek egy kicsit és nem merik, nem tudják egészen kimondani igéiket.

De Beethoven géniusza diadalmos gyászával teleharsogja most a világot és Schubert enyhe szomorúsága is győzelmesebb ma, mint életében és bármikor.

Még a harcoló tollak is, ha ellenséges művészet ellen szegődnek, elsősorban a zene királyait és hőrszait akarják általverní. Richard Wagner fáj a franciáknak leginkább az egész német kultúrából, az a bársonyruhas fejedelem, aki varázsvesszejével messze multak holt tavából zengő és örök életre bővítte a germán Walhalla isteneit, sellőit. Beethoven pedig valóságos paizsa lett mindkét félnek, hiszen a legyőzött Belgium anektálni szeretné a bécsi siket titánt, ki a mondhatatlan és olthatatlan emberi fájdalomnak isteni hangokat adott. Miért van az, hogy a zene örvényébe igyekszik szédülni az egész szenvedő háborus világ? Azért, mert a zene nem fejez ki határozott, kimondott érzéseket és gondolatokat. Mert mindenki a maga vágat, bánatát, a maga lelkét érzi benne. Mert titkolt panasznak, a meg nem vallható keserűségnek, az el nem beszélhető szomorúságnak nyelve a zene.

Egy emberien főséges transzsubstanciatio a zene, amelyben a bánat bora és szenvedés kenyere vérünkbe és testünkbe változik át, ki-ki magát találja benne, egészen és igazán, a végtelenség távlatába nyulva, a tér és idő távolain túl.

Hát csak hadd zengjen a zene, hát csak hadd hallhassuk a muzsikát mindnyájan emberek. De milyen jó volna, ha a végül diadal zenéjét ihatná már szomjas fiúink, szegény lelkünk a végtelen sok gyászinduló után.

— Földrengés. Az éjjel ismét földrengés volt Fiumében észlelhető. A rengés éjjel után 1 óra 3 perckor kezdődött és mintegy 20 másodpercig tartott. Maga a rengés nem volt erős, hanem meglehetősen erős földalatti moraj kísérte, amit sokan hallottak és így nagy ijedelmet okozott. A tengerészeti akadémia szeizmográfiai állomásának ingája 2 milliméteres kilengést mutatott. A rengés színhelye hozzáuk nagyon közel lehetett, de az sem lehetetlen, hogy teljesen lokális jellegű földrengés volt.

— Nyugalomba vonuló és jubiláló tanárok. Abból az alkalomból, hogy Nicora Vince főg. tanár szolgálatának 35-ik éve után nyugalomba vonul s négy intézeti tanár szolgálatának 25-ik évét betöltötte, a helybeli főgimnázium tanárai társasvácsorára gyűltek egybe szombaton este a Deák-szállóban. A vacsora folyamán az intézeti igazgató meleg szavakkal méltatta Nicora tanár érdeműs működését, majd a többi jubilánshoz — Sándorffy Nándor dr., Negovetich Artur dr., Hausner Ignác és Centis Henrikhez fordulva — működésük méltatása mellett ama reményének adott kifejezést, hogy jeles képességeiket még soká fogják az intézet kebelében hasznosítani. Az üdvözlésre meleg hangon válaszoltak az ünnepeleltek, akik közül Nicora Vincét igaz beszélésük jeléül emléktárggyal is lepletek meg kartársai.

— A hét fertőző betegségei. A városi tisztviselői hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében a június 12-étől 18-áig

terjedő héten három difteritiszeset, két kanyaróeset, egy szamárköhögéseset és öt vörhenyeset fordult elő. A difteritisznek egy halottja volt. Idegenből egy vérhasbeteg és négy trachomást hoztak Fiuméba. A kimutatás utóbbi részének a vérhasra vonatkozó rovatában egy haláleset van feltüntetve.

— A bombapör tárgyalásának részletei.

A fiumei bombavetéssel kapcsolatos rágal-mazási pör esküdtstörki tárgyalásáról már megemlékeztünk. A tárgyalásról a következő részleteket közölhetjük: Megjelent a tárgyaláson Wickenburg István gróf fiumei kormányzó, Késmárky Dezső dr. határrendőrségi tanácsos és Beusterien Erik dr. határrendőrségi tisztviselő is. Először Arany Istvánt, a Minerva-nyomda volt művezetőjét hallgatták ki, aki azt mondta, hogy nem terheli felelősség a röpirat megjelenéséért, ő már abban az időben nem volt művezetője a nyomdának. Benzan Ferenc nem érzi magát bűnösnek. Benzan arra hivatkozott, hogy ő beteg volt abban az időben, csak később szerzett tudomást, hogy a röpiratot a lapban külön lenyomatták. A vádlott kihallgatása után Füzesesény Jenő a bombamerényletre vonatkozó iratokat ismertette és elmondta a Scipioni szerepét ebben az ügyben. Ezután Késmárky tanácsos nyilatkozott. Scipioni, aki olasz politikai ügynök volt, összekötötést tartott fele a római rendőrséggel s érintkezett a fiumei irredentistákkal is. Egyszer leleplezett egy pénzhamisító bandát, mely olasz és magyar pénzeket hamisított. A pénzhamisítókat ki akarta szolgáltatni a római rendőrségnek, ez azonban fáradságát nem akarta úgy honorálni, mint ahogy ő kívánta s ezért Scipioni nem is szolgáltatatta ki őket a római rendőrségnek, hanem Anconából Fiuméba esalta az egész bandát, ahol azt a rendőrség le is tartóztatta. Így került ismeretségbe Scipioni a határrendőrséggel s ő mondotta meg a határrendőrségnek, hogy az irredentisták bombát akarnak dobni a kormányzósági palota kertjébe, hogy esetleges merényletektől sem riadnak vissza. A tanácsos után Wickenburg István gróf kormányzó szólalt fel. A kormányzó nyilatkozata után az esküdtekhez intézett kérdések megszövegezésére vonult vissza a bíróság. Szünet után kihirdették az esküdtek verdiktjét, mely három esetben mondta ki bűnösnek a két vádlottat sajtó útján elkövetett rágalalmazás vétségében. A verdikt alapján Aranyost és Benzant a törvényszék, — mint már közöltük, — egy-egy évi börtönre és 3—3000 korona pénzbüntetésre ítélte. Benzan megnyugodott, Aranyos és a kir. ügyész felebbestek.

A kormányzó és a határrendőrség ellen kiesztelt aljas rágalom sötét háttérbe belevilágít

hogy ezer és ötven koronás nyugtásk kerültek elő, melyekből kivilláglak, hogy Scipioni nem a határrendőrség, hanem Zannellák megfizetett embere volt.

— Az új bevásárló bárcák és kenyérjegyek. A városi élelmiszerügyi osztály felhívja azokat a háztulajdonosokat, akik még nem adták be az új bevásárló bárcák és kenyérjegyek kiállítására szolgáló bejelentőlapokat, hogy ezt június 20-áig tegyék meg, mert bejelentéseik azután már nem vétetnek tekintetbe s utólag nem fognak sem be-

Előfizetéseket és hirdetések

felvesz

A TENGERPART

kiadóhivatala

KLOTILD UTCA (VIA CLOTILDE) 4. SZ.
I. EMELET. ☛ TELEFON SZÁM 12.



Tisztviselők, altisztek és munkások havi 1.50 kor.-ért kapják

A Tengerpart-ot

házhoz szállítva.

Telefon 12. - Postafiók 105.

ADAKOZZUNK

— a magyar Vörös-Kereszt Egyletnek! —

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

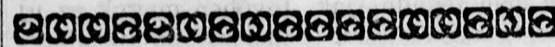
GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés a zonnái és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek szépitőszerek stb. stb.

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindama előfizetőinket, kik előfizetésükkel hátralékban vannak, sziveskedjenek az esedékes összeget posta útján, küldőnccel vagy személyesen kiadóhivatalunkhoz Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám I. emelet juttatni, mivel személyzetünk nagy része bevonult a katonasághoz és nincs módunkban a nyugtákat valamennyi előfizetőnknek házról-házra kifizetés végett elhozni.



Imperial

szálló és kávéház, Viale Deák.

Nemrég megnyílt fényes berendezésű kávéház. Teljesen újonnan burkolozott és átalakított szálló 40 elegáns szobával. Lift, villany, fürdők. Szives pártfogást kér

Panny Ferencz
tulajdonos.

MONATH ELLA

okl. zongoratanitónő Via Caserma 4., III emelet.

Régebbi évfolyamokból fenmaradt

ujság-makulatura

papírt olcsón ad el

A Tengerpart kiadóhivatala
Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám, I. em.

Richter cipői

legelegánsabbak és a legjobbak

RICHTER FERENC cipész-mester Fiume Corso 37, Abbazia Reichstrasse 39.



Tudja Ön már,
: hogy mi az : **ALGA?**

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerésztárában
VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

A háboru miatt a vevőktől visszavett **egyebutordarabok** valamint **nj butorok** olcsó áron kaphatók.

HERSKOVITS S. butorraktára
Fiume, Parini G. utca 4-6.

Olcsó edényárusítás! Mindennemű üveg és porcellán-árak, lámpák, villanylámpák, képek-keretek!

Tükrök és Butorok szakszerű elcsomagolását olcsó áron elvállalja:
KORNICZAI G. Fiume
Via del Porto 1. (Telef. 13-16) a Nagyvásárcsarnok mellett.

VIS tápélesztőt egyék!

Ezen erőtápszert általánosan használják most Németországban. **1 kgr. 3.50 Kor.** „LUCCULLUS” gyümölcs-sütemény üzlet (Stiller-Dittrich Mária).
Viale Deák 2. sz.

A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság

Adria Palota

mindennemű bankműveletet legkedvezőbb feltételekkel vállal. :-

Takarékbetéteket

:- legelőnyösebben kamatoztat. :-